

UKRAINIAN LABOR NEWS
 PRINTED AND PUBLISHED TRI-WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA. AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET, IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$1.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ
 газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українській Робітничій Дому, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

СВІТОВА КРИЗА КАПІТАЛІЗМУ
ПЯТИЛІТНІ ПЛАНІ КАПІТАЛІСТІВ ДЛЯ РЯТУВАННЯ СЕБЕ ВІД КРИЗИ

Час від часу чуємо ми, що капіталістичні горобці, що звуть себе дипломатами, цвірінкають, що вже наближаються крачі часи. Звідки і в якій формі вони наближаються — цього горобці не кажуть. А не кажуть тому, що і самі не знають, бо й говорять вони так тільки, щоб дурити тих, які ще вірять отаким цвірінканням.

До недавня, Франція, одинока з капіталістичних держав, хвалилася, що вона не знає кризи. Та вже починає й вона знати — бо вже й у Франції виробництво скорочується й робітників викидається на вулиці.

Викидаючи й озброюючи проти радянської п'ятилітки, багато капіталістичних країн починають думати про запровадження п'ятиліток і в себе. Франція, Румунія, Туреччина, Югославія, а навіть Єгипет почали вкладати п'ятилітні плани для боротьби з економічною кризою.

Навіть "Форвертс", орган німецької соціал-демократії, найбільший ворог СРСР, невдоволений тим, що капіталісти беруть приклад з Радянського Союзу, — втративши надію на розв'язання кризи іншим способом.

Московська ж "Правда" пише, що поява цих капіталістичних "пятиліток" надзвичайно ярко характеризує величезні кризи, що його зробила на капіталістичний світ п'ятилітка соціалістичного будівництва СРСР. "Правда" пише, що капіталісти хочуть цим лише одурити широку масу трудящих, які захоплені радянською п'ятиліткою. Як п'ятилітку, так і популярну радянську п'ятилітку капіталісти хочуть використати для знижки робітникам зарплатної платні. Бо радянська п'ятилітка — де робітник кожного п'ятого дня має відпочинок — а капіталісти хочуть дати робітникам п'ять днів праці, а два "відпочинку", обриваючи їм за них платню — не мають нічого спільного між собою.

Ні, цим підходом капіталісти вже не піддурять робітників.

ВЕЛИЧЕЗНІ БАНКРОТВА В ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ

Статистичне бюро сповіщає, що банкрутства різних бізнесових фірм в Злучених Державах сягнули нечуванних розмірів. За січень 1931 року, тобто після того, як Гувер і інші представники американського капіталу виглосили новорічні оптимістичні надії на прихід "проспериті" — банкрутувало 3,316 різних підприємств. В січні 1930 року банкрутувало 2,759, а в грудні 1930 року — 2,525 підприємств.

Вартість цих банкрутованих фірм в січні 1931 року виносилла 94,600,212 доларів, коли рік тому назад банкрутованих в січні фірм вартість виносилла 61,185,171 доларів, а в грудні 1930 року — 83,683,361 доларів.

Ці цифри показують, чи "їде до кращого" в Злучених Державах, чи ні. Даремнісінько деруть свої горла дипломати, закликаючи "проспериті". Замість "проспериті" наближається розпертіт, яка, коли її робітники підтримають, розіпре капіталістичних хижаків і їхню систему.

РЕСПУБЛІКИ ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ ТАКОЖ РОЗПИРАЄ ЕКОНОМІЧНА КРИЗА

Капіталісти Великої Британії й Канади саме тепер відкривають в столиці Аргентини виставку своїх товарів. Повезли вони туди на виставку товари усіх гатунків — від відділу канадської поліції, до кількох десятків капіталістів, від скачменської дуето оркестри, до провідників британського імперіалізму.

Хочуть продвати Аргентині! Самі їдуть до неї, везуть свої товари, агітують — а коли Радянський Союз хоче купувати — то відкидають. Кажуть, що коли канадський трактор оратиме радянську ниву — то це буде на шкоду канадському рілліництву. А хіба як канадський трактор оратиме аргентинську ниву — то це не буде на шкоду канадському рілліництву? Адже ж в часі виборів Бенет найбільше воював проти Кінга аргентинською пшеницею!...

Але подивіться ми, чи Аргентина в спроможі купувати? Данось що говорять про її торгівлю.

Вивіз товарів з Аргентини в 1930 році зменшився на одну третину в порівнянні з 1929 роком — з 954 до 612 мільйонів золотих пезів. За перші три тижні 1931 року вивіз ще гірше впав. Коли, наприклад, в перших трох тижнях 1930 року вивезено пшениці 240 тисяч тон, то за той час 1931 р. вивезено 151 тисячу тон.

Банкрутства також навістили Аргентину. Урядова статистика каже, що в 1930 році в Аргентині було банкрутств на суму 97 мільйонів доларів, в порівнянні до 70 мільйонів в 1929 році. Зріст бачимо на 27 мільйонів доларів, а "вивезений" президент Ірігоєн залишив новому урядові самого дефіциту 288 мільйонів доларів.

Отже питання, чи канадійські та британські капіталісти врятують Аргентину своєю виставкою.

Бразилія, в протинагу Аргентині — пшениці на вивіз немає, але зате має на складах 22 мільйони мішків кавфе, що ним мож-

на задовольнити потреби цілого світа на цілий рік, але нікого ні купує, хоч дозово його ніяка держава не заборонила.

Другий "товар", що його має Бразилія на вивіз — це безробітні. Новий уряд Бразилії заборонив імїграцію до Бразилії на цілий рік, почавши від 1 січня 1931 року. А тих безробітних, що їх всюди в містах є повно (в місті Сао Пауло є 50,000 безробітних) уряд вивозить в ліси та на мочари корчувати й осушувати землю.

Проте за примусову працю це не вважається, бо там робітники мруть на малярію, отже довго працювати й мучитися їм не приходиться, тому за примусову працю не вважається.

На західний бережежі Південної Америки вузькою але довгою биндою лежить над океаном республіка Чілі. Положення в Чілі "сприятливе", звонішка торговля її в 1930 році владла лише на 50 процент. Коли її вивіз в 1929 році виносилла 2,294 мільйонів пезів, то 1930 року — 1,328 мільйонів пезів.

Коли б так прийшлося же нам оповідати про республіку Перу, Уругвай, Колумбію та ін. — то треба було б повторити подібні цифри, які тільки показують облізу щітину капіталістичного "проспериті". Тож ми їх залишаємо, а скажемо кілька слів про Канаду, бо як то кажуть, своя сорочка блища до тіла.

КАНАДІЙСЬКА ТОРГОВЛЯ "ПРОЦВІТАЄ"

Коли консервативний уряд забрав владу, то сказав — тепер і пшениця наша поллвие до Європи і масла не пустимо? Нової Зеландії, і безробіття до кількох тижнів не стане. Гарні були слова — брехню, звичайно, підбїті.

Фіскальний торговельний рік Канади закїнчився 30 листопада 1930 р. зменшенням на 600 мільйонів доларів в звонішній торгівлі, або на 22 проценти менше проти минулого року. Це щодо бизнесового боку.

А от політичний бїк справи був такий, що бюджет дав дефіцит на суму 100 мільйонів доларів. Дуже цему сприяла тарифна політика Бенета, що ото сплила довіз товарів з-за кордону. Само лише мито на дозові товарів із Злучених Держав зменшилося на 230 мільйонів доларів. А вже після того Бенет видав ще декілька заборон на довіз товарів до Канади.

Кемпі примусової... чи то пак голодової праці є в русї по 63 центи на день і по 3 дні на місяць. Руху взагалі є багато. Бенет їздив до Лондону, Парижу, Вашингтону, а зараз навіть з Вінніпегу поїхала делегація до Бенета за роботою. Як вїїїдила з Вінніпегу — то мала багато на програмі, а як приїїхла до Оттави, то забула, що саме має просити.

Одно певне — мейор Веб не забуде попросити щоб йому було дозволено депортувати комунїстів. Цего, то не забуде.

"РОБІТНИЧИЙ" МІНІСТЕР СНОВДЕН ЗАХОРІВ НА "ДИФІЦИТНУ" ХВОРОБУ

З Англії насїїла вїстка, що "робітничий" мїністер-соціалїст Сновден захворів, рахуючи дефіцит державного бюджету. Коли докторї сказали, що йому приїїдеться поїїїїї, то заступники Сновдена почали лікувати дефіцит і зарав заявляють, що він буде менший, як 825 мільйонів доларів, як це було прогнєлошено. Такої рецепти вони вживають, щоб підкрїїпити здоров'я Сновдена.

Зовнїшня торгівля Великої Британії за минулий рік також показує зменшення на кругленьку суму — на 1 мільярд 650 мільйонів доларів, тобто на 20 процент. Безробіття добїїгає цифри 3 мільйони. Аскураційний фонд, що ним виплачують безробітним, залїз вже на 300 мільйонів доларів в довг. Бїї кажуть, що по закону малоєя б платити аскурацію не більше, як 400 тисячам робітників, а тут приходиться платити 2,643,000 робітникам.

Капіталїсти, за згодою уряду МекДоналда вже постановили знизити платню залїзорозкорїникам на 47 мільйонів 500 тисяч доларів на рік. І щоб отой наступ на заробітну платню робітництвва якось заглолюкаги, то консервати нарабїїли багато крику про "примусову працю" в СРСР.

Вище наведенї цифри не охоплюють всїх країн, а навіть про ті країни, що про них говорїїться, то говорїїться тільки бїїгло, загальниково. Але ті цифри показують, що економічна криза в капіталїстичних країнах далї поглиблюється, вони показують, що зломаного цента не варта заяви дипломатів, що "просперитї" наближається. Не "просперитї" наближається, алє наближається економічна блокада Радянського Союзу, що несе за собою війну. Бо ніяк не можуть капіталїсти погодитися з тим, що в СРСР нема кризи, нема безробіття, що там народні прибутки збільшуються, коли в капіталїстичній системі: все їде навпаки. Тому то навіть отї свої п'ятилітки, що їх деякі капіталїстичні держави починають запровадувати в себе, будуть оберненї проти СРСР, вони працюватимуть на війну проти Радянського Союзу. І коли що стрїмусь капіталїстів, то тількиїї страх перед пролетарїатом власних країн, що в него капіталїсти зрабувалиїї право на життяїї.

КРОВАВІ БОї БЕЗРОБІТНИХ З ЖАНДАРМЕРІЄЮ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ

В четвер, 5 лютого був кровавий бїї безробітних шахтарів із чеською жандармерією в місцевостї Дукє коло Теплиць-Шенав. Жандармерія напала на демонстрацію безробітних. Демонстранти ставили опїр. Жандармерія звїїла зброї. Один безробітний упав трупом на місці, а 7 осіб було поранено.

Безпосередньо після цієї битви, виступили на вулицїї рїдні безробітних гїрників, щоб задемонструвати проти розстрілу походу безробітних батьків, синїв і братїв. Жандармерія розправилася з демонстрацією жїнок, дїтей і старїїв немешлїю, як із попередньої демонстрацією. Полїційна влада вислала проти учасників демонстрації відділи жандармерії. Вони нелюдьско розгромили

демонстрацію. Дуже багато жїнок і дїтей було підчас того побито, поранено і скатовано прикладами крісів і гумовими палицями. По найновїїшим вїдмїюстям двоє ранених гїрників у Дукє померло. Таким чїном, в зв'язку з кровавим четвергом у Дукє загнуло 3-ох безробітних пролетарїв.

Цього самого дня відбулася ще одна кровава масакра безробітних у Чехїї. В місцевостї Аш (півнїчна Чехія) підчас демонстрації безробітних було ранених 100 (сто) робітників. Це була справжнїя рїзня безробітних. Після цієї нелюдьскої масакри полїція влаштувала облаву на всїх активнїїших робітників і арештувала поперх 50 осіб.

СУБОТНІШНЄ ЧИСЛО "УКР. РОБ. ВІСТЕЙ" БУДЕ ПРИСВЯЧЕНЄ ПОНЕВОЛЕННЮ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

14 березня 1923 року — це найчорнїша дата в історїї українського трудового народу. Цю страшну чорну пляму — знущань, терору, здушення найелементарнїїших прав українського працюючого люду — тільки панською кровю зміє трудове населення Схїдної Галичини.

14 березня 1923 року аліїїнтська рада амбасадорів в Парижі вїдала Схїдну Галичину польській шляхтї в неволю. З того часу починається "правне" поневолення соціальної й національної українського трудового населення Схїдної Галичини польською шляхтою.

До того дня українська буржуазія — петрушевичїщина, ундїїщина, вся та зряга, що тепер вїрно служить польській шляхтї, заклїкала українське населення бути тихо, не боротися, коритися, бо "українська справа" є в руках всемогутної, демократичної й справедливой антантї, яка не скривдїть українського народу. А коли будете бунтуватися, то нас вважають за більшовїкїв і антантї не дасть нам власної держави.

Так дурили українські пани, підпанки, єпископи, попи й дяки український народ тоді, 8 лїт тому назад.

Антантї проте вїдала Схїдну Галичину польській шляхтї. Що ж робить українське панство тепер? Коли минулої осенї українське селянство стало до боротьби за свою волю — то Шептїцький з попами й єпископами, Галушїнський, Лудький, цілє УНДО, радикали, соціал-демократи — всї вони зрєклїся визвольної боротьби, по пїлатський вїмляли руки від неї, а їхня потвора УВО заявляла, що вона вже "доїїгнула своєї мети".

Точнїсінько те саме, що було й 8 лїт тому назад. Ми кличемо наші організації широко вїяснити трудящим українським масам Канади справу вїдання Схїдної Галичини польській шляхтї, продажнїсть української буржуазії, і у вїдповїдь на це організувати **ТОВАРИСТВО ДОПОМОГИ ВИЗВОЛЬНІЙ БОРОТЬБІ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ**. Слїдуюче число "УРВ" буде присвяченє цїї ганєбнїї подїї і в нїм ми подамо широко-вїяснюючий це питання матерїал.

ХТО ПРОВАДИТЬ БОРОТЬБУ ПРОТИ РАДЯНСЬКИХ ТОВАРІВ І ЧОМУ

1. Почнемо з Європи.

В Європі найгїрше воює проти вської торгівлі з Радянським Союзом а за зброїїну интервенцію — вїдомий голова нафтової Роял Доч Шел Ко Детердїнг. Він вже й "фабричний" підроблювач радянських червїнців організував з білогвардїїями в Берліні; вїї разом з французьким Пуанкаре був душею отого паризького генерального штабу, що його вїкрото на процесї "промпартії"; його устами (за його гроші) говорїїть папа римський протибільшовїцької промови; а останнїїми часами, як доносить німецька газета "Вельт ам Абенд" — Детердїнг провадив в Берліні переговори з представником головної компанії виробництва штучної бензини та з директором нїюрнського "Чейс Нейшнл Банк — Морганом, який фїнансує нафтову промисловїсть; потїм Детердїнг пероговорював з нїмецькими банкірами Гольдсміттом, Васерманом і фон-Штраусом — про плани интервенції проти Радянського Союзу.

Отже ходить тут не тільки про усунення конкурента, але про знищення п'ятилітки і цїлого соціалїстичного будівництва.

Інша телеграма з Берліну каже, що Європа (читай — капіталїсти) починає поступово розумїти, що радянська п'ятилітка збудїїється й що "європейські капіталїсти вже не можуть далї ігнорувати фактї, що кожний тайпрайтер чи куєнь олова, проданий Радянському Союзом, кожний технічний дорадник в індустрїальному будівництвї — є допомогачем будівництва тої системи, яка з часом зруїнує капіталїзм".

Закїнчується телеграма такою фразою: "Нинїшнїя Росїя, що може підмїнувати світовїї ринки, є справжнїм ворогом".

Отже боються Радянського Союзу — боються й не ховають вже свого страху, але кричать про него, як скаженїї.

Спївробїтник французької газети "Матєн" лише з Жєнєви, що Брїян вїдмовився формувати французький уряд тому, що його лїякає думка, що через теперїїшню економічну кризу більшовїзм може опанувати цїлий свїт. "Вїстане соціальноїї потрепання — сказав Брїян, — щоб більшовїзм охопив територіїї країн Схїдної Європи".

А надто нагнав страху капіталїстам Європи якийсь граф Кудєнгове-Калєгрї своєю книжкою "Азбука пан-Європи". В цїї книжцїї граф каже, що перед більшовїками не вїтіїє: схочуть капіталїстичнїї держави воювати між собою — приїїде більшовїзм, бо народ не стерпить війни; сучаснїї зїяднїї — ведуть до більшовїзму; а може же бути і прїїямий більшовїцький напад.

Де ж вїхїд? Вїхїд — обєднання капіталїстичної Європи проти Радянського Союзу і напад на него, поки він ще мїє способами.

Детердїнг, голова найбільшїї нафтової компанії у свїті та рїїжнї банки, що спекулюють і наживаються на цьому смердїїчому, але в теперїїшнїї часїї найважлїїшому продуктї.

літарно слабїї. Злїучити про-та Радянського Союзу всїї армії, флїоти та фабрици зброї — хоч і тут не все гаразд, бо через Комїїттери більшовїки маюють в Європі помічнїї мїльїонову армію пролетарїв, яка в часїї війни допомагає Червоной армії — а це сильнїше за всїї армії, флїоти та фабрики зброї.

Так каже граф. Невїдраднїї положення! Навїтїї ундїїци з "Дїїла" дуже цїїм закурїїлися. І цей страх єднає тепер ундїїци з Пїлєсудським, Свїстуну з Вебом, лїїпанка з паном, пана з графом, всїїх найзапеклїїших конкурентів єднає між собою страх перед більшовїзмом, єднає їх в спїїланій фронт проти СРСР і проти загальної визвольної руху пролетарїїтву. *Волицєць.*

НЕВПІННЄ ЗРОСТАННЯ БЕЗРОБІТТЯ.

Нїмецьчина—Англія—Франція.
 Економічна криза в капіталїстичних країнах зорав більше поглиблюється. Вїразом цього є невпїннє зростання безробіття.

В Нїмецьчинї, за неточнїими урядовими даними, 15 січня налічувалоєя 4,765,000 безробітнїих; із цієїї кількості одержували допомогу лише 2,396,000 осіб, а решта залишається без уських засобів до життя і засуджена на голодування.

В Англії (12 січня) за далеко неповнїими офїїційними даними, налічувалоєя 2,636,168 безробітнїих, тобто на 18,398 осіб більше, порівнюючі з попереднїм тїїжнем, на 1,159,907 осіб більше, нїїж у цїїї же такиї час минулого року.

ВІД ГОЛОВНОГО КМІТЕТУ ВИСІЛКИ ДЕЛЕГАЦІї ДО СРСР.

Подаємо до вїдома всїм мїсцевим комїїтетам, що нотатки для промовлїї вже висланї. Що ж до далїїших інструкцій — то вони будуть висланї в днїїях всїїм комїїтетам, які вже надїїслали свої адреси. Тїїм мїсцевостям, які ще до цього часу не подали адресів своїх секретарів, всїї інструкціїї будуть висланї на адресу зарявдів вїдділів ТУРФДїїм. Вина в цьому не наша, але тих мїсцевостей, що до цього часу не подали адресів своїх комїїтетів.

Лїїсти для збрїання фондів в зарядах вїдділів, нїї в комїїтетах не затримувати, але роздатиїї членству, щоб занїїлося негаїїно збрїкою.

Масовїї робїїтнїичїї й фармерськії мїїтїнгїї в справїї делегаціїї вїдбудуться по цїїлий Канадії в недїїлю, 29 березня — розумїється, крім тих, що відбувати-муться до того часу. Всїї потрібнїїї інструкціїї щодо цих мїїтїнгів комїїтетїїї отримають цїїми днїїями, але щоб не було нїїякоїї затримкиїїїїї платунїїми, ми ще раз пригадуємо всїїм тїїм мїсцевостям, які до цього часу не подали адресів своїх комїїтетів, щоб негаїїно надїїслали їх до Головного Комїїтету.

Не затягайте, товаришїїї, справїї, бо вїїнїє заєднанняїїї вїдбеться на вас самих в першу чергу.

М. Шатулський, секр. Г.К. ВУРФД до СРСР.

ВІПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ.

В минулому, шевченківському числїї "Укр. Роб. Вїїстей" у великому наголосовїї на цїїлу 3-тїїю сторону, трапилася прикра помилка, а саме, написано: "В 115-тїї роковини народження" й т. д., а малоб було "В 117-тїї роковини народження". Поки цю помилку було за-примїїчено й виправлено, то надрукувалоєя 2,000 чисел "УРВ". Тому цих двїї тисячіїї чисел, головнїїо в самому мїїстіїїї Віннїїпегу, розїїслано з тою помилкою, яку ми на цьому мїїсці виправляємо. *РЕДАКЦІЯ.*